



## Zbornik sudske prakse

PRESUDA SUDA (veliko vijeće)

8. srpnja 2014. \*

„Pomorski promet – Sloboda pružanja usluga – Uredba (EEZ) br. 4055/86 – Primjenjivost na promet obavljen iz država stranaka Sporazuma o Europskom gospodarskom prostoru (EGP) ili prema njima brodovima koji plove pod zastavom treće zemlje – Sindikalna djelovanja u lukama takve države u korist državljana treće zemlje zaposlenih na tim brodovima – Odsutnost utjecaja nacionalnosti tih radnika i brodova na primjenjivost prava Unije“

U predmetu C-83/13,

povodom zahtjeva za prethodnu odluku na temelju članka 267. UFEU-a, koji je uputio Arbetsdomstolen (Švedska), odlukom od 14. veljače 2013., koju je Sud zaprimio 19. veljače 2013., u postupcima

**Fonship A/S**

protiv

**Svenska Transportarbetareförbundet,**

**Facket för Service och Kommunikation (SEKO),**

i

**Svenska Transportarbetareförbundet**

protiv

**Fonship A/S,**

SUD (veliko vijeće),

u sastavu: V. Skouris, predsjednik, K. Lenaerts, potpredsjednik, A. Tizzano, M. Ilešič (izvjestitelj), T. von Danwitz, C. G. Fernlund, J. L. da Cruz Vilaça, predsjednici vijeća, J. Malenovský, E. Levits, A. Ó Caoimh, A. Arabadjiev, A. Prechal i E. Jarašiūnas, suci,

nezavisni odvjetnik: P. Mengozzi,

tajnik: C. Strömholm, administratorica,

uzimajući u obzir pisani postupak i nakon rasprave održane 28. siječnja 2014.,

\* Jezik postupka: švedski

uzimajući u obzir očitovanja koja su podnijeli:

- za Fonnship A/S, L. Boman, *advokat*,
- za Svenska Transportarbetareförbundet i Facket för Service och Kommunikation (SEKO), I. Otken Eriksson, *advokat*,
- za švedsku vladu, A. Falk i U. Persson, u svojstvu agenata,
- za vladu Helenske Republike, S. Chala i E.-M. Mamouna, u svojstvu agenata,
- za Europsku komisiju, J. Enegren, L. Nicolae i H. Tserepa-Lacombe, u svojstvu agenata,
- za Nadzorno tijelo EFTA-e, X. Lewis i M. Moustakali, u svojstvu agenata,

saslušavši mišljenje nezavisnog odvjetnika na raspravi održanoj 1. travnja 2014.,

donosi sljedeću

### Presudu

- 1 Zahtjev za prethodnu odluku odnosi se na tumačenje članka 1. Uredbe Vijeća (EEZ) br. 4055/86 od 22. prosinca 1986. o primjeni načela slobode pružanja usluga u pomorskom prometu između država članica te između država članica i trećih zemalja (SL L 378, str. 1. i ispravak SL 1987., L 93, str. 17.) (SL, posebno izdanje na hrvatskom jeziku, poglavlje 6., svezak 8., str. 3.).
- 2 Zahtjev je upućen u okviru spora između, s jedne strane, norveškog društva Fonnship A/S (u daljnjem tekstu: Fonnship) te dvaju švedskih sindikata, Svenska Transportarbetareförbundet (Švedski savez prometnih radnika, u daljnjem tekstu: ST) i Facket för Service och Kommunikation (Sindikat radnika u uslužnom i komunikacijskom sektoru, u daljnjem tekstu: SEKO), kao i, s druge strane, između Svenska Transportarbetareförbundeta i Fonnshipa, u vezi sa sindikalnim djelovanjima koja su navodno poremetila pružanje usluga brodom koji pripada Fonnshipu i plovi pod panamskom zastavom.

### Pravni okvir

#### *Sporazum o Europskom gospodarskom prostoru*

- 3 Članak 7. Sporazuma o Europskom gospodarskom prostoru od 2. svibnja 1992. (SL 1994., L 1, str. 3., u daljnjem tekstu: Sporazum o EGP-u) glasi:

„Akti koji se navode ili su sadržani u prilogima ovom Sporazumu [...] obvezuju ugovorne stranke i jesu ili će postati dio njihovog unutarnjeg pravnog poretka kako slijedi:

- (a) akt koji odgovara uredbi EEZ-a postat će kao takav dio unutarnjeg pravnog poretka ugovornih stranaka;

[...]“ [neslužbeni prijevod]

- 4 Članak 47. Sporazuma o EGP-u propisuje:

„1. Članci 48. do 52. primjenjuju se na željeznički i cestovni prijevoz te prijevoz unutrašnjim plovnim putovima.

2. Prilog XIII. sadrži posebne odredbe o svim načinima prijevoza.“ [neslužbeni prijevod]

- 5 Prilog XIII. Sporazumu o EGP-u u svom odjeljku V., naslovljenom „Pomorski promet“, sadrži Uredbu br. 4055/86.

*Uredba br. 4055/86*

- 6 Uvodne izjave 7. do 9. Uredbe br. 4055/86 propisuju da „se [...] nekonferencijske linijske brodove ne smije sprečavati u njihovim aktivnostima sve dok se pridržavaju načela poštene konkurencije“; da „[...] države članice potvrđuju svoju opredijeljenost za okruženje slobodne konkurencije kao osnovni čimbenik prijevoza [...] rasutog tereta [...]“ i da „[...] su brodari Zajednice sve više suočeni s novim ograničenjima, nametnutim od strane trećih zemalja [...]“.
- 7 U skladu s uvodnom izjavom 12. navedene uredbe, „[...] struktura sektora pomorskog prometa u Zajednici takva [je] da je prikladno primijeniti odredbe ove Uredbe i na državljane država članica s poslovnim nastanom izvan Zajednice i na brodarska društva sa sjedištem izvan Zajednice, a pod nadzorom državljana države članice, ako su njihovi brodovi registrirani u državi članici u skladu s njenim zakonodavstvom“.
- 8 Članak 1. stavci 1. do 3. iste uredbe propisuju:

„1. Sloboda pružanja usluga pomorskog prometa između država članica te između država članica i trećih zemalja primjenjuje se u pogledu državljana država članica koji imaju poslovni nastan u državi članici koja nije država članica osobe kojoj su usluge namijenjene.

2. Odredbe ove Uredbe primjenjuju se i na državljane država članica koji imaju poslovni nastan izvan Zajednice te na brodare sa sjedištem izvan Zajednice, a koje nadziru državljani država članica, ako su njihovi brodovi registrirani u toj državi članici u skladu s njenim zakonodavstvom.

3. Odredbe članaka 55. do 58. [...] Ugovora [o EEZ-u] [koji su postali, odgovarajuće, članak 55. UEZ-a, a zatim članak 45. UEZ-a, članci 56. i 57. UEZ-a, a zatim nakon izmjena članci 46. i 47. UEZ-a i članak 58. UEZ-a, a zatim članak 48. UEZ-a] primjenjuju se na pitanja obuhvaćena ovom Uredbom.“

*Švedsko pravo*

- 9 Švedski Ustav jamči pravo na sindikalna djelovanja uz ograničenja predviđena zakonom.
- 10 Zakon (1976:580) o sudjelovanju zaposlenika u odlučivanju [lag (1976:580) om medbestämmande i arbetslivet] od 10. lipnja 1976. propisuje pravila koja su primjenjiva u području prava udruživanja i pregovaranja, kolektivnih ugovora i mirenja u kolektivnim radnim sporovima kao i obvezu socijalnog mira te sadrži odredbe kojima se ograničava pravo na sindikalna djelovanja.

### **Glavni postupak i prethodno pitanje**

- 11 Fonnship je norveško društvo sa sjedištem u Fonnesu (Norveška). Tijekom razdoblja relevantnog za sporove u glavnom postupku, odnosno između 2001. i 2003., ono je bilo vlasnik broda *M/S Sava Star* (u daljnjem tekstu: *Sava Star*).
- 12 Taj brod za rasuti teret tijekom navedenoga razdoblja uglavnom je plovio između država stranaka Sporazuma o EGP-u. Bio je registriran u panamskom pomorskom registru te je, dakle, plovio pod panamskom zastavom. U sastavu njegove posade bila su četvorica časnika poljskog državljanstva i dvojica mornara ruskog državljanstva. Fonnship je bio poslodavac te posade.

- 13 Prema Fonnskipovu navodu, plaće navedenih članova posade bile su uređene kolektivnim ugovorom sklopljenim između Fonnskipa i ruskog sindikata pod nazivom, u prijevodu na engleski, „Murmansk Area Committee of Seamen’s Union“. Fonnskip navodi da su te plaće, u iznosu od otprilike 550 američkih dolara (USD) mjesečno za mornare, bile jednake, čak i više od onih koje je preporučio International Transport Workers’ Federation (Međunarodni savez prometnih radnika).
- 14 Međutim, smatrajući da plaće posade *Sava Stara* nisu pravične, ST je 26. listopada 2001., dok je taj brod bio usidren u luci Holmsund (Švedska), zahtijevao da Fonnskip sklopi kolektivni ugovor koji je odobrio International Transport Workers’ Federation (tzv. ugovor „Special Agreement“). Pošto je Fonnskip odbio taj zahtjev, pokrenuta su sindikalna djelovanja koja su posebice onemogućavala istovar i utovar navedenoga broda.
- 15 Kolektivni ugovor potpisan je kao „Special Agreement“ između Fonnskipa i ST-a 29. listopada 2001. (u daljnjem tekstu: ugovor iz 2001.). Fonnskip je ST-u platio 1794 USD u skladu s odredbom tog ugovora o naknadama za pristupanje i doprinosima za fond solidarnosti. Kapetan *Sava Stara* napisao je prosvjedno pismo, a članovi posade potpisali su dokument kojim se navodi da oni ne odobravaju djelovanja ST-a. Brod je zatim mogao napustiti luku Holmsund.
- 16 Fonnskip je 29. siječnja 2002. tužio ST pred Arbetsdomstolenom zahtijevajući da se ST-u naloži, s jedne strane, vraćanje 1794 USD i, s druge strane, plaćanje naknade štete i zateznih kamata u iznosu od otprilike 10.000 USD zbog ekonomske štete koju su prouzročila ranije navedena sindikalna djelovanja.
- 17 ST je 8. ožujka 2002. tužio Fonnskip pred Arbetsdomstolenom zahtijevajući da se Fonnskipu naloži plaćanje naknade štete i zateznih kamata u iznosu od 10.000 USD zbog povrede ugovora iz 2001. Prema navodu ST-a, dok je brod bio usidren u luci Reykjavik (Island) 5. ožujka 2002., Fonnskip je odbio dati određene dokumente ovlaštenoj osobi jednog sindikalnog saveza i zabranio joj je stupanje u kontakt s posadom, čime je povrijeđen ugovor iz 2001.
- 18 *Sava Star* je 18. veljače 2003. bio usidren u luci Köping (Švedska). Tog je datuma istekao ugovor iz 2001. SEKO je zahtijevao, na isti način kao što je to učinio ST 2001., da Fonnskip potpiše „Special Agreement“. Nakon pokretanja sindikalnih djelovanja, takav je kolektivni ugovor sklopljen 19. veljače 2003. (u daljnjem tekstu: ugovor iz 2003.). Fonnskip je u skladu s ugovorom iz 2003. SEKO-u platio 1794 USD za „troškove obrade“ i doprinose za fond solidarnosti. Članovi posade potpisali su prosvjedni dokument. Brod je zatim mogao napustiti navedenu luku.
- 19 Fonnskip je 11. ožujka 2003. tužio SEKO pred Arbetsdomstolenom zahtijevajući da se tom sindikatu naloži, s jedne strane, vraćanje 1794 USD i, s druge strane, plaćanje naknade štete i zateznih kamata u iznosu od 6000 eura zbog ekonomske štete koju su prouzročila ranije navedena sindikalna djelovanja.
- 20 ST je 17. lipnja 2003. tužio Fonnskip pred Arbetsdomstolenom zahtijevajući da se tom društvu naloži plaćanje naknade štete i zateznih kamata u iznosu od otprilike 256.000 USD zbog neisplate plaća predviđenih ugovorom iz 2001. tijekom razdoblja njegove primjene. Taj iznos odgovara razlici između plaća koje je Fonnskip isplatio posadi i onih predviđenih tim ugovorom.
- 21 U okviru četiriju predmeta koji su u tijeku pred Arbetsdomstolenom, Fonnskip navodi da nije bio vezan ugovorima iz 2001. i 2003. te da ST i SEKO njemu duguju naknadu štete i zatezne kamate, a ne obratno. U tom pogledu Fonnskip se poziva, s jedne strane, na nišetnost tih dvaju ugovora navodeći odsutnost pristanka i postojanje ugovornih klauzula protivnih načelu savjesti i poštenja te, s druge strane, na nezakonitost sindikalnih djelovanja koja su dovela do potpisivanja navedenih ugovora.
- 22 Arbetsdomstolen smatra da je pitanje zakonitosti navedenih sindikalnih djelovanja ključno za rješenje sporova u glavnom postupku i da je za rješavanje tog pitanja na njemu da presudi je li švedsko pravo u području sindikalnih djelovanja usklađeno s pravilima prava Unije o slobodi pružanja usluga.

Međutim, budući da se stranke ne slažu oko pitanja mogu li ta pravila biti relevantna u situaciji kao što je ona u navedenim sporovima, u kojoj brod o kojem je riječ plovi pod panamskom zastavom, taj sud smatra da je prethodno potrebno ispitati pitanje primjenjivosti prava Unije.

- 23 U tim je okolnostima Arbetsdomstolen odlučio prekinuti postupak i postaviti Sudu sljedeće prethodno pitanje:

„Jesu li pravila Sporazuma o EGP-u u području slobode pružanja usluga, kao što su usluge u pomorskom prometu – koje imaju svoj pandan u UEZ-u – primjenjiva na društvo čije je sjedište u državi EFTA-e [Europskog udruženja slobodne trgovine] u odnosu na njegovu djelatnost pružanja prometnih usluga prema državi članici [Europske zajednice] ili državi EFTA-e brodom koji je registriran u trećoj zemlji izvan [Europske zajednice]/EGP-a (i koji plovi pod zastavom te zemlje)?“

### O prethodnom pitanju

- 24 Odredbe Uredbe br. 4055/86 čine sastavni dio pravnog poretka svih država stranaka Sporazuma o EGP-u na temelju članka 7. točke (a) Sporazuma o EGP-u kao i njegova priloga XIII. Navedena uredba i navedene odredbe Sporazuma o EGP-u sadrže pravila o primjenjivosti slobode pružanja usluga u sektoru pomorskog prometa između država stranaka Sporazuma o EGP-u te između potonjih i trećih zemalja (vidjeti, u tom smislu, presude Corsica Ferries (Francuska), C-49/89, EU:C:1989:649, t. 13.; Komisija/Italija, C-295/00, EU:C:2002:100, t. 9. kao i Sea-Land Service i Nedlloyd Lijnen, C-430/99 i C-431/99, EU:C:2002:364, t. 30.).
- 25 Članak 1. stavci 1. i 2. navedene uredbe određuje koji subjekti uživaju slobodu pružanja usluga.
- 26 Stoga svojim pitanjem sud koji je uputio zahtjev u biti pita treba li članak 1. Uredbe br. 4055/86 tumačiti na način da se društvo sa sjedištem u državi stranci Sporazuma o EGP-u koje je vlasnik broda koji plovi pod zastavom treće zemlje i kojim su pružene usluge pomorskog prometa iz države stranke Sporazuma o EGP-u ili prema njoj može koristiti slobodom pružanja usluga za obavljanje te gospodarske djelatnosti.
- 27 Fonnship, helenska vlada i Europska komisija smatraju da na navedeno pitanje treba odgovoriti potvrdno. Nadzorno tijelo EFTA-e podupire to stajalište navodeći da je potrebno provjeriti je li društvo koje se koristi slobodom pružanja usluga, u ovom slučaju Fonnship, stvarno pružatelj usluga o kojima je riječ.
- 28 Prema mišljenju ST-a i SEKO-a, na postavljeno pitanje treba odgovoriti negativno. Kad brod plovi pod zastavom treće zemlje, uvjeti rada posade broda i sindikalna djelovanja za njihovo poboljšanje nemaju nikakvu vezu s pravom Unije i ne može ih se, dakle, ispitivati s obzirom na to pravo.
- 29 Osim toga, ST i SEKO osporavaju to da se Fonnship može smatrati pružateljem usluga pomorskog prometa sa sjedištem u EGP-u. Oni raspoložu informacijama da je Fonnship iskorištavanje *Sava Stara* u biti povjerio drugom društvu koje je, iako društvo norveškog prava, nadziralo društvo sa sjedištem u Panami.
- 30 Prema mišljenju švedske vlade, članak 1. Uredbe br. 4055/86 treba pažljivo tumačiti u odnosu na društva sa sjedištem u EGP-u i koja se koriste zastavama trećih zemalja radi izbjegavanja uvjeta rada uobičajenih u EGP-u.
- 31 Kad su članovi posade broda o kojem je riječ državljani trećih zemalja, ta okolnost može, prema mišljenju švedske vlade, također isključiti primjenjivost Uredbe br. 4055/86 na promet obavljen tim brodom.

- 32 Ponajprije valja navesti da iz teksta i strukture članka 1. Uredbe br. 4055/86 proizlazi da, definirajući osobno područje primjene slobode pružanja usluga u sektoru pomorskog prometa iz države stranke Sporazuma o EGP-u ili prema njoj, taj članak navodi dvije kategorije osoba koje uživaju tu slobodu pružanja usluga ako su ispunjeni određeni uvjeti, odnosno, s jedne strane, državljane države stranke Sporazuma o EGP-u s poslovnim nastanom u EGP-u i, s druge strane, državljane države stranke Sporazuma o EGP-u s poslovnim nastanom u trećoj zemlji kao i brodare sa sjedištem u trećoj zemlji i pod nadzorom državljana države stranke Sporazuma o EGP-u.
- 33 Nadalje, iz uvodnih izjava 7. do 9. i 12. Uredbe br. 4055/86 kao i iz njezinih pripremnih radova, kako je izloženo u očitovanjima podnesenima Sudu, proizlazi da je uključivanjem državljana država članica koji u trećoj zemlji imaju poslovni nastan ili koji ondje nadziru brodarku u navedeno osobno područje primjene zakonodavac Unije želio osigurati da značajan dio trgovačke flote koju imaju državljani države članice bude obuhvaćen liberalizacijom sektora pomorskog prometa uspostavljenog tom uredbom na način da se brodarku država članica mogu lakše suočiti osobito s ograničenjima nametnutima od trećih zemalja.
- 34 Konačno, zakonodavac Unije zahtijevao je postojanje veze navodeći, primjenom izraza „ako su njihovi brodovi registrirani u toj državi članici [stranci Sporazuma o EGP-u] u skladu s njenim zakonodavstvom“ u članku 1. stavku 2. Uredbe br. 4055/86, da su državljani države stranke Sporazuma o EGP-u koji djeluju putem poslovnog nastana smještenog u trećoj zemlji isključeni iz slobode pružanja usluga ako njihovi brodovi ne plovo pod zastavom navedene države.
- 35 Odsutnost sličnog zahtjeva u prvom stavku istoga članka za državljane države stranke Sporazuma o EGP-u koji djeluju kroz poslovni nastan smješten u EGP-u pokazuje da je zakonodavac smatrao da ta kategorija osoba sama po sebi ima dovoljno usku vezu s pravom EGP-a kako bi bila uključena u osobno područje primjene navedene uredbe, i to neovisno o zastavi svojih brodova (vidjeti, u tom smislu, presudu *Corsica Ferries*, C-18/93, EU:C:1994:195, t. 29.).
- 36 Imajući u vidu to razlikovanje, u slučaju kad se državljanin države stranke Sporazuma o EGP-u s poslovnim nastanom u EGP-u ili društvo sa sjedištem u EGP-u pozivaju na članak 1. stavak 1. Uredbe br. 4055/86 u okviru spora o pitanju jesu li usluge pomorskog prometa obavljene brodom koji plovi pod zastavom treće zemlje obuhvaćene slobodom pružanja usluga, potrebno je provjeriti mogu li se taj državljanin ili to društvo smatrati pružateljem tih usluga.
- 37 Naime, ne mogu postojati situacije u kojima brodarku koji ima sjedište u trećoj zemlji i koji pruža usluge pomorskog prometa iz država stranaka Sporazuma o EGP-u ili prema njima brodovima koji plovo pod zastavom treće zemlje, unatoč činjenici da ne ispunjava uvjet veze naveden u članku 1. stavku 2. Uredbe br. 4055/86, uživa slobodu pružanja usluga koristeći se tom slobodom posredstvom društva sa sjedištem u EGP-u koje on nadzire, pod izgovorom da je to društvo pružatelj usluga o kojima je riječ, iako ih u stvarnosti pruža navedeni brodarku.
- 38 Kao što je to naveo nezavisni odvjetnik u točkama 44. do 50. svojeg mišljenja, kako bi se društvo moglo kvalificirati kao pružatelj usluga pomorskog prometa, potrebno je da ono iskorištava brod kojim se taj promet obavlja.
- 39 U predmetnom slučaju *Fonnschip* je u odgovoru na ST-ove i SEKO-ove navode, spomenute u točki 29. ove presude, tvrdio da je on sâm iskorištavao *Sava Star* tijekom relevantnog razdoblja. Ocjena točnosti te tvrdnje ulazi u isključivu nadležnost suda koji je uputio zahtjev.
- 40 Pod pretpostavkom da iz te ocjene proizlazi da *Fonnschip* treba kvalificirati kao pružatelja usluga pomorskog prometa o kojima je riječ u sporovima u glavnom postupku i ako se ne osporava da su korisnici tih usluga u predmetnom slučaju imali sjedište u državi stranci Sporazuma o EGP-u, a koja

nije Kraljevina Norveška, sud koji je uputio zahtjev bio bi doveden do zaključka da to društvo, u svrhu rješenja tih sporova, ulazi u osobno područje primjene Uredbe br. 4055/86 na temelju njezina članka 1. stavka 1.

- 41 U tom slučaju svako ograničenje koje bez objektivnog opravdanja zabranjuje, ometa ili čini manje privlačnim pružanje navedenih usluga treba biti proglašeno nespojivim s pravom Unije. Naime, kad je primjenjiva, Uredba br. 4055/86 u biti prenosi pravila Ugovora koja se odnose na slobodu pružanja usluga i relevantnu sudsku praksu (presude Komisija/Francuska, C-381/93, EU:C:1994:370, t. 13. i 16.; Komisija/Italija, EU:C:2002:100, t. 9. i 10.; Sea-Land Service i Nedlloyd Lijnen, EU:C:2002:364, t. 31. i 32.; Geha Naftiliaki i dr., C-435/00, EU:C:2002:661, t. 20. i 21. kao i Komisija/Španjolska, C-18/09, EU:C:2010:58, t. 12.). Ta sudska praksa uključuje i onu uspostavljenu presudom Laval un Partneri (C-341/05, EU:C:2007:809), u vezi s usklađenosti sindikalnih djelovanja sa slobodom pružanja usluga.
- 42 Na primjenu Uredbe br. 4055/86 ni na koji način ne utječu ni okolnost da brod koji obavlja pomorski promet o kojem je riječ i na kojem su zaposleni radnici u korist kojih su vođena navedena djelovanja plovi pod zastavom treće zemlje ni okolnost da su članovi posade broda, kao što je to ovdje slučaj, državljani trećih zemalja.
- 43 Naime, radi primjene članka 1. stavka 1. Uredbe br. 4055/86 dostatno je da je pružatelj usluge pomorskog prometa državljanin države stranke Sporazuma o EGP-u s poslovnim nastanom u državi stranci Sporazuma o EGP-u koja je različita od države stranke Sporazuma o EGP-u korisnika te usluge.
- 44 Imajući u vidu sveukupna prethodna razmatranja, na postavljeno pitanje valja odgovoriti da članak 1. Uredbe br. 4055/86 treba tumačiti na način da se društvo sa sjedištem u državi stranci Sporazuma o EGP-u koje je vlasnik broda koji plovi pod zastavom treće zemlje i kojim su pružene usluge pomorskog prometa iz države stranke tog sporazuma ili prema njoj može koristiti slobodom pružanja usluga pod uvjetima da se to društvo može kvalificirati kao pružatelj tih usluga jer iskorištava taj brod i da korisnici tih usluga imaju sjedište u državama strankama navedenoga sporazuma različitima od one u kojoj navedeno društvo ima sjedište.

### **Troškovi**

- 45 Budući da ovaj postupak ima značaj prethodnog pitanja za stranke glavnog postupka pred sudom koji je uputio zahtjev, na tom je sudu da odluči o troškovima postupka. Troškovi podnošenja očitovanja Sudu, koji nisu troškovi spomenutih stranaka, ne nadoknađuju se.

Slijedom navedenoga, Sud (veliko vijeće) odlučuje:

**Članak 1. Uredbe Vijeća (EEZ) br. 4055/86 od 22. prosinca 1986. o primjeni načela slobode pružanja usluga u pomorskom prometu između država članica te između država članica i trećih zemalja treba tumačiti na način da se društvo sa sjedištem u državi stranci Sporazuma o Europskom gospodarskom prostoru od 2. svibnja 1992. koje je vlasnik broda koji plovi pod zastavom treće zemlje i kojim su pružene usluge pomorskog prometa iz države stranke tog sporazuma ili prema njoj može koristiti slobodom pružanja usluga pod uvjetima da se to društvo može kvalificirati kao pružatelj tih usluga jer iskorištava taj brod i da korisnici tih usluga imaju sjedište u državama strankama navedenoga sporazuma različitima od one u kojoj navedeno društvo ima sjedište.**

Potpisi